

Evaluation of Disaster Volunteering Trainings Provided by Disaster and Emergency Management Presidency

Sevda Aydın ¹ , Mustafa Cin ²

¹ Istanbul Gelisim University, Vocational School of Health Services, Program of First and Emergency Aid, 34310 Istanbul, Türkiye

² Giresun University, Faculty of Education, Primary Education Department, 28200 Giresun, Türkiye

Keywords

AFAD, Disaster training, Disaster volunteer, Volunteering training program

Highlights

- * Evaluation of AFAD Volunteering System
- * Basic AFAD Volunteer Training Program
- * Risk reduction and volunteering

Aim

The study aims to evaluate the disaster volunteer training system provided by AFAD

Location

This study was implemented in Türkiye, Giresun

Methods

A mixed research methodology was employed in this study, where in both quantitative and qualitative data were concurrently analysed

Results

It was determined that the participants' views on AFAD volunteer training system were positive, there was a significant difference between age and education variables, there was no significant difference between gender, marital status and occupation variables

Supporting Institutions

The authors declared that this study has used no support data from other institutions

Financial Disclosure:

The authors declared that this study has received no financial support

Peer-review

Externally peer-reviewed

Conflict of Interest:

The authors have no conflicts of interest to declare

How to cite:

Aydın S., Cin M., 2025. Evaluation of Disaster Volunteering Trainings Provided by Disaster and Emergency Management Presidency, Turk Deprem Arastirma Dergisi 7(2), 201-210, DOI:10.46464/tdad.1603327.

Manuscript

Research Article

Received: 17.12.2024

Revised: 22.01.2025

Accepted: 26.01.2025

Printed: 30.08.2025

DOI

10.46464/tdad.1603327

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International Non-Commercial License

Corresponding Author

Sevda Aydın

Email: sa925473@gmail.com

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Tarafından Verilen Afet Gönüllülüğü Eğitimlerinin Değerlendirilmesi

Sevda Aydın ¹ , Mustafa Cin ²

¹ İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı, 34310 İstanbul, Türkiye

² Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, 28200 Giresun, Türkiye

ÖZET

Bu araştırma Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından verilen gönüllülük eğitim sistemini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nicel verilerle nitel verilerin birlikte değerlendirildiği karma araştırma modeli benimsenmiştir. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen “Afet Gönüllüleri Görüşleri Anket Formu” aracılığıyla çevrimiçi olarak elde edilmiştir. Çalışmada basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak 653 kişi araştırmaya dahil edilmiştir. Elde edilen nicel veriler karşılaştırmalı istatistiksel analizlere, nitel veriler de içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonucunda katılımcıların AFAD Gönüllülük Eğitim Sistemine yönelik görüşlerinin olumlu olduğu görülmüştür. Bunun yanında gönüllülerinin afet eğitimlerine yönelik görüşlerinde cinsiyet, medeni durum ve meslek değişkenlerinde anlamlı fark bulunmadığı, yaş ve eğitim değişkenlerinde ise anlamlı farklılık bulunduğu araştırmanın sonucunda ortaya çıkmıştır. Elde edilen sonuçlar ışığında AFAD yetkililerine ve sonraki araştırmacılara yönelik çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

AFAD, Afet eğitimi, Afet gönüllüsü, Gönüllülük eğitim programı

Öne Çıkanlar

* AFAD Gönüllülük Sisteminin değerlendirilmesi

* Temel AFAD Gönüllü Eğitim Programı

* Risk azaltma ve gönüllülük

Makale

Araştırma Makalesi

Geliş: 17.12.2024

Düzeltilme: 22.01.2025

Kabul: 26.01.2025

Basım: 30.08.2025

DOI

10.46464/tdad.1603327

Sorumlu yazar

Sevda Aydın

E-posta:

sa925473@gmail.com

Evaluation of Disaster Volunteering Trainings Provided by Disaster and Emergency Management Presidency

Sevda Aydın ¹ , Mustafa Cin ²

¹ Istanbul Gelisim University, Vocational School of Health Services, Program of First and Emergency Aid, 34310 Istanbul, Türkiye

² Giresun University, Faculty of Education, Primary Education Department, Giresun 28200, Türkiye

ABSTRACT

The purpose of this research is to evaluate the disaster volunteering training system provided by the Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD). In the study, a mixed research methodology in which quantitative and qualitative data were evaluated together was adopted. The data were obtained online through the “Opinions of Disaster Volunteers Survey Form” developed by the researcher. In the study, 653 people were included in the study by using simple random sampling method. The quantitative data obtained were subjected to comparative statistical analysis and qualitative data were subjected to content analysis. As a result of the research, it was seen that the participants’ views on AFAD Volunteer Training System were positive. In addition, the results of the study revealed that there was no significant difference in gender, marital status and occupation variables in the opinions of volunteers towards disaster trainings, while there was a significant difference in age and education variables. In the light of the results obtained, several suggestions were made for AFAD authorities and subsequent researchers.

Keywords

AFAD, Disaster training, Disaster volunteer, Volunteering training program

Highlights

* Evaluation of AFAD Volunteering System

* Basic AFAD Volunteer Training Program

* Risk reduction and volunteering

Manuscript

Research Article

Received: 17.12.2024

Revised: 22.01.2025

Accepted: 26.01.2025

Printed: 30.08.2025

DOI

10.46464/tdad.1603327

Corresponding Author

Sevda Aydın

Email:

sa925473@gmail.com

1. GİRİŞ

Tarih boyunca Türkiye'nin bulunduğu bölgede farklı türde, sıklıkta ve mekânsal büyüklükte çok sayıda afet meydana gelmiştir. Son yüzyıl içerisinde başta deprem olmak üzere sel ve taşkınlar, heyelan, çığ, fırtına, orman yangınları, dolu gibi afetler nedeniyle yüz binlerce kişi hayatını kaybetmiştir. Can kayıpları dışında yaralanmalar, sosyal, çevresel, psikolojik ve ekonomik kayıplar da meydana gelmiştir. Son yıllardaki hızlı nüfus artışı ve doğal dengenin bozulması afetlerin boyutlarını ve zararlarını da artırmıştır. Buna karşılık afet zararlarını azaltmak için Türkiye'deki pek çok kurum ve kuruluş çeşitli çalışmalar yapmıştır. Özellikle 1999 Marmara depremlerinden sonra yasal düzenlemeler yapılmış, zarar azaltmaya dönük finansal kaynaklar artırılmış, formal ve informal eğitim kapsamında toplumu bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır. Bunların dışında bilimsel araştırmalara, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının (STK) çalışmalarına hız verilmiştir.

Risk ve zarar azaltmaya dönük yapılan çalışmaların en önemlilerinden biri de Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) adı altında yeni bir kurumun kurulmasıdır. 2009 yılında kurulan AFAD, sivil savunmaya ilişkin hizmetleri gerçekleştirmeye, afet öncesi hazırlık ve risk azaltma çalışmalarını yapmaya, afet sırası ve sonrasında müdahalede bulunmaya, afet sonrasında iyileştirme çalışmaları yürütmeye ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaya yönelik çalışmalar yürütmeyi amaçlamıştır. AFAD, bu amaçları gerçekleştirebilmek için çok çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bu faaliyetlerden biri de AFAD Gönüllülük Projesidir.

AFAD Gönüllülük Projesi 2019 yılında yürürlüğe girerek gönüllülere teorik ve uygulamalı afet eğitimleri vermeye başlamıştır. Eğitimler çevrimiçi, yüz yüze ve sahada uygulamalı olarak verilmektedir. Alınan eğitimlerin içeriğine göre gönüllülük sistemi "Temel AFAD Gönüllülüğü", "Destek AFAD Gönüllülüğü" ve "Uzman AFAD Gönüllülüğü" olmak üzere üç farklı gruba ayrılmıştır. Temel AFAD Gönüllülük Sistemi gönüllülere afetlerle ilgili temel bilgileri vermeyi ve afetlere yönelik farkındalık kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu seviyedeki gönüllülere e-Devlet üzerinden çevrimiçi eğitimler verilmektedir. Destek AFAD gönüllülüğü sistemi arama ve kurtarma, sosyal yardım, yangın, ilk yardım gibi konularda gönüllülere uygulamalı eğitimler vermeyi amaçlamaktadır. Bu seviyedeki gönüllülere AFAD İl müdürlükleri tarafından yüz yüze eğitimler verilmektedir. Uzman AFAD Gönüllülüğü sistemi ise afetlerle ilgili kendi alanında kariyer sahibi olan ve ihtiyaç duyulduğunda risk ve zarar azaltmaya katkıda bulunabilecek gönüllülerin sisteme dahil edilmesidir (AFAD 2019).

Farklı disiplinlerdeki eğitim programlarının değerlendirilmesini konu alan pek çok araştırma yapılmıştır. Milli Eğitim ders programları (Başaran ve Ulubey 2018, Kaplan ve Demir 2023), üniversitelerdeki lisans eğitimi programları (Cin ve diğ. 2011, Özçiçek ve Karaca 2019, Karazeybek ve diğ. 2022), üniversitelerdeki uzaktan eğitim programları (Tuncer ve Bahadır 2017), yöneticilere yönelik hazırlanan eğitim programları (Aksakal 2020), sürücü kurslarındaki sürücü eğitim programları (Selvi ve Bıçak 2013), Bilim Sanat Merkezlerindeki eğitim programları (Kayışdağ ve Melekoğlu

2019) tarafından çeşitli ölçütlere göre değerlendirilmiştir. Bu araştırmalar eğitim programlarının amaçlarını, amaçların gerçekleştirme düzeylerini ve programlardaki eksiklikleri tespit etmek ve nihayetinde ilgili paydaşlara önerilerde bulunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yapılan alanyazın taramasında AFAD tarafından verilen afet eğitimi modüllerini değerlendirmeye yönelik araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Sınırlı sayıdaki çalışmalardan biri Doğru (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Derleme niteliğindeki bu çalışmada AFAD Gönüllülük Sisteminin müdahale açısından analizi yapılarak sistemin güçlü ve zayıf yönleri ile sisteme ilişkin fırsatlar ve tehditler incelenmiştir. AFAD Gönüllülük Sistemine ilişkin başka bir çalışma da Arıcı (2021) tarafından yapılmıştır. Bu araştırmada, Topluma Hizmet Uygulamaları dersi kapsamında AFAD Gönüllüsü olan 12 Türkçe öğretmen adayının görüşleri incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda aday öğretmenlerin AFAD Gönüllülük Sistemine ilişkin görüşlerinin pozitif olduğu ortaya çıkmıştır.

Daha önce yapılan araştırmaların sayısının çok az olması, bu araştırmaların kapsamın dar olması ve kullanılan örneklem hacminin küçük olması nedeniyle AFAD gönüllülük eğitim programı yeterince değerlendirilememiştir. AFAD Gönüllülük Eğitim Programının daha detaylı ve farklı değişkenler açısından araştırılması bu alandaki boşluğun giderilmesine katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda, AFAD tarafından verilen "Temel AFAD Gönüllülüğü" eğitim modülünün afet gönüllülerinin görüşlerine dayanarak değerlendirmesi bu araştırmanın temel amacını oluşturmuştur. AFAD Gönüllülerinin afet eğitimlerine yönelik görüşlerinde; cinsiyetlerine, yaşlarına, medeni durumlarına, eğitim düzeylerine ve mesleklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi de araştırmanın alt amaçlarını oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarının eğitim programının geliştirilmesine, gönüllü bireylerin daha iyi eğitim almasına ve nihayetinde de risk ve zarar azaltmaya katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırmanın amaç ve alt amaçlarına ulaşmak için nicel verilerin nitel verilerle desteklendiği karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, genel tarama modellerinden betimsel-ilişkisel tarama modeline uygun olarak tasarlanmış ve uygulanmıştır.

2.1) Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2023 yılında "Temel AFAD Gönüllülüğü" seviyesinde eğitim alan 69.470 afet gönüllüsü oluşturmuştur. Evrenin büyüklüğü göz önüne alındığında Türkiye genelinde online afet eğitimi alan gönüllülerinin tamamına ulaşılması zaman ve erişim zorluğu nedeniyle evren içinden örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırmada basit seçkisiz örneklem alma yöntemi kullanılmış olup 653 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Her bir örneklem birimine eşit seviyede seçilme olasılığı sunan örnekleme yöntemine basit seçkisiz örnekleme yöntemi denilmektedir (Büyüköztürk ve diğ. 2024).

Araştırmada örneklem büyüklüğü hesaplamasında Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004) tarafından geliştirilen örneklem hesaplama yöntemi tablosu kullanılmıştır. Evrenin büyüklüğü (69.470

kişi) dikkate alınarak yapılan hesaplanma sonucunda 0.05 örneklem hatası düzeyine göre minimum 383 kişiye anket uygulanması gerektiği görülmüştür. Bu hesaplama göre

araştırmaya dahil edilen 653 kişinin evreni iyi derecede temsil etme gücüne sahip olduğu görülmüştür. Araştırmaya dahil edilen katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların demografik özellikleri
Table 1: Demographic characteristics of the participants

Değişkenler	Değişkenlerin özellikleri	N	%
Cinsiyet	Kadın	248	38.0
	Erkek	405	62.0
Yaş	18-25	203	31.1
	26-35	142	21.7
	36-49	231	35.4
	50 yaş ve üzeri	77	11.8
	Bekar	317	48.5
Medeni Durum	Evli	336	51.5
	İlkokul	13	2.0
Eğitim Düzeyi	Ortaokul	38	5.8
	Lise	111	17.0
	Ön lisans	172	26.3
	Lisans	267	40.9
	Lisansüstü	52	8.0
Meslek	Birincil Ekonomik Faaliyetler	9	1.4
	İkincil Ekonomik Faaliyetler	89	13.6
	Üçüncül Ekonomik Faaliyetler	365	55.9
	Dördüncül Ekonomik Faaliyetler	11	1.7
	Beşincil Ekonomik Faaliyetler	15	2.3
	Öğrenci	102	15.6
	Emekli	16	2.5
	Diğer	45	6.9

Örneklemin %38’inin (N=248) kadın, %62’sinin (N=248) erkek, %48.5’inin bekar, %51.5’inin evli olduğu görülmüştür. Katılımcıların yaş dağılıma bakıldığında, %31.1’inin 18-25 yaş, %21.7’sinin 26-35 yaş, %35.4’ünün 36-49 yaş ve %11.8’inin 50 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı görülmüştür. Katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde, %2’sinin ilkokul, %5.8’inin ortaokul, %17’sinin lise, %26.3’ünün ön lisans, %40.9’unun lisans ve %8’inin lisansüstü mezunu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların meslek dağılımı incelendiğinde, %1.4’ünün birincil ekonomik faaliyet, %13.6’sının ikincil ekonomik faaliyet, %55.9’unun üçüncül ekonomik faaliyet, %1.7’sinin dördüncül ekonomik faaliyet, %2.3’ünün beşincil ekonomik faaliyette çalıştığı, %15.6’sının öğrenci ve %2.5’inin emekli olduğu görülmüştür.

2.2) Veri Toplama Araçları

Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen “Afet Gönüllüleri Görüşleri Anket Formu” ile toplanmıştır. Form geliştirme kapsamında ilk önce alanyazın taraması yapılmış ve AFAD’ın resmî web sayfası incelenmiştir. Bu incelemelerin sonucunda üç bölümden oluşan taslak bir anket formu oluşturulmuştur. Anketin ilk bölümünde katılımcıların demografik özelliklerinin yer aldığı beş soru, ikinci bölümünü ise katılımcıların görüşlerini tespit etmek amacıyla 3’lü Likert-tipi 17 soru yer almıştır. Anketin üçüncü bölümünde ise nitel veri almaya yönelik bir adet açık uçlu soru yer almıştır. Cevap verme zorunluluğu olmayan bu soruda, isteyen katılımcılardan AFAD Gönüllülük Sistemine ilişkin diğer görüş ve önerilerini açıklaması istenmiştir.

2.3) Geçerlik

Toplamda 23 maddeden oluşan taslak anket formunda yüzey geçerliğini sağlamak amacıyla afet bilimi alanında 2 uzmandan, dil-anlatım ve imla yönünden ise Türkçe alanında 1 uzmandan görüş alınmıştır. Araştırmanın kapsam geçerliğini sağlamak için sıklıkla tercih edilen Lawshe (1975) tekniği kullanılmıştır. Tekniğin uygulanabilmesi için afet yönetimi, coğrafya ve eğitim bilimleri alanından toplam 7 uzmandan görüş alınmıştır. Yapılan istatistiksel analizlerin sonucunda kapsam geçerlik oranı (KGO) kritik değerinin altında kalan 1 madde (6. madde) ankettan çıkartılmıştır. Kapsam geçerlik çalışması sonucunda anketteki 3’lü Likert-tipi soru sayısı toplamda 18 maddeden 17 maddeye inmiştir.

2.4) Güvenirlik

Veri toplama aracının güvenilirliğini test etmek amacıyla anket maddeleri arasındaki iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. İç tutarlılık katsayısına bakmak için 10 kişi ile pilot çalışma yapılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda anketin genelinde Cronbach’s Alpha değerinin 0.80 olduğu görülmüştür. Alfa değerinin yüksek olması anketteki maddelerin birbirleri ile tutarlı olduğunu göstermiştir. Anketin güvenilirliğini test etmek için diğer bir güvenilirlik hesaplama yöntemi olan testi yarılama (half-split) kullanılmıştır. Bu yöntemi uygulamak için anketteki maddeler gelişigüzel olarak ikiye ayrılmış, elde edilen iki anket arasındaki ilişkiye (korelasyon) bakılmıştır. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda Gutman Split-Half katsayısının 0.902 olduğu görülmüştür. Testi yarılama güvenilirlik katsayısının 0.70’den fazla olması anketin güvenilirliğinin yeterli olduğunu göstermiştir.

2.5) Verilerin Toplanması

Veri toplama aşamasına geçmeden önce Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığından 50288587-050.06.04-2300008417 sayılı etik kurul izni alınmıştır. Daha sonra veriler, çevrimiçi afet eğitimlerini alan AFAD Gönüllülerinden gönüllülük esasına dayalı olarak 2023 yılının kasım ve aralık aylarında Google Forms aracılığıyla toplanmıştır. Ankete toplamda 683 katılımcı katılmış olup 18 yaş altında olan ve AFAD Gönüllüsü olmayan toplam 30 katılımcı ise araştırma sürecinden çıkartılmıştır.

2.6) Verilerin Analizi

3'lü Likert-tipi 17 sorunun her biri sırasıyla; "Evet (1 puan)", "Kısmen" (2 puan) ve "Hayır" (3 puan) şeklinde puanlanarak elektronik ortama aktarılmıştır. Örneklem hacminin 50'nin üstünde olması nedeniyle çarpıklık (skewness), basıklık (kurtosis) ve Kolmogorov-Smirnov testleri ile verilerin normal dağılıp dağılmadığına bakılmıştır. Veriler normal dağılım

göstermediği için non-parametrik testlerden yararlanılmıştır. Cinsiyet ve medeni durum değişkenlerinde anlamlı fark olup olmadığının belirlenebilmesi için Mann Whitney U testi; yaş, eğitim düzeyi ve meslek grupları değişkenleri arasında anlamlı fark olup olmadığını tespit etmek için ise Kruskal-Wallis H testi yapılmıştır. Ayrıca anlamlı farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için Post-hoc testlerden Bonferroni testi uygulanmıştır. Diğer taraftan anket formundan elde edilen 176 nitel veri içerik analizine tabi tutulmuştur. Bu veriler nicel verilerin açıklanması ve yorumlanması amacıyla kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1) Katılımcıların Eğitim Modülüne Yönelik Görüşleri

Katılımcıların ankete verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları alınmıştır. Aritmetik ortalamanın altında kalan görüşler (2 puanın altı) olumsuz, aritmetik ortalamanın üzerindeki görüşler ise (2 puanın üzeri) olumlu olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada yer alan katılımcıların sistem hakkındaki görüşlerinin dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların eğitim modülü hakkındaki görüşlerinin dağılımı
Table 2: Distribution of the participants' opinions about the training module

No	Anket Maddeleri	Aritmetik Ortalama (X)	Standart Sapma (SS)
1	AFAD Gönüllülük Sisteminde kullanılan afet ile ilgili kavramlar kolay bir şekilde açıklanmaktadır.	2.88	± 2.8
2	AFAD Gönüllülük Sisteminde kolaylıkla erişim sağlanmaktadır.	2.83	± 0.46
3	AFAD Gönüllülük Sisteminde verilen eğitim içerikleri yeterlidir.	2.48	± 0.69
4	AFAD Gönüllülük Sisteminde verilen afet eğitimlerinin süresi yeterlidir.	2.51	± 0.70
5	AFAD Gönüllülük Sisteminde verilen afet eğitimleri günlük yaşamda uygulanabilir.	2.82	± 0.46
6	AFAD Gönüllülük Sisteminde verilen eğitimler kalıcı davranış değişiklikleri yaratmaktadır.	2.52	± 0.67
7	AFAD Gönüllülük Sistemindeki bilgiler günceldir.	2.80	± 0.49
8	AFAD Gönüllülük Sistemindeki teknik donanım (Ses-görüntü, grafik, şekil vb.) kaliteli ve yeterlidir.	2.69	± 0.58
9	AFAD Gönüllülük Sisteminde kolaylıkla başvuru yapılabilir.	2.92	± 0.35
10	AFAD Gönüllülük Sisteminde başvuru sonrası değerlendirme ve onay sürecinin hızı yeterlidir.	2.70	± 0.61
11	AFAD Gönüllülük Sistemindeki eğitimler açık ve anlaşılabilir.	2.85	± 0.42
12	AFAD Gönüllülük Sisteminde verilen eğitimler beklentimi karşılamıştır.	2.58	± 0.64
13	AFAD Gönüllülük Sisteminde kullanılan öğretim materyalleri (Video, fotoğraf, şekil, grafikler) konunun anlatımı için yeterlidir.	2.73	± 0.56
14	Verilen eğitimler sonrasında uygulanan memnuniyet anketlerinin sonuçları dikkate alınmaktadır.	2.59	± 0.66
15	Gönüllülük Sistemindeki görev kataloğunun içeriğini ve işlerliğini yeterli buluyorum.	2.52	± 0.71
16	Afet eğitimi almamda teşvik edici uygulamaların (hediye ve kimlik kartları vb.) gerekli olduğunu düşünüyorum.	2.64	± 0.70
17	AFAD Gönüllülük Sisteminde verilen iletişim hatlarına kolaylıkla ulaşarak gerekli hizmeti alabiliyorum.	2.69	± 0.62
Anket Ortalama Puanı		2.53	±0.53

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcıların eğitim modülüne ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu görülmüştür ($\bar{x}=2.53$). AFAD Gönüllülük Sisteminde yönelik yapılan sınırlı çalışmalardan biri Arıcı (2021) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinde yapılan AFAD Gönüllülük Eğitimlerine yönelik görüşleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının da mevcut araştırmada olduğu gibi gönüllülük sisteminden ve katıldıkları eğitimlerden memnun olduklarını görülmüştür.

Katılımcıların bazı maddelere aritmetik ortalamasının üzerinde, bazı maddelere de aritmetik ortalamasının altında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Kavramların anlaşılabilirliği (madde 1), erişim kolaylığı (madde 2), günlük yaşama uygulanabilirliği (madde 5), bilgilerin güncelliği (madde 7), teknik donanım yeterliliği (madde 8), başvuru kolaylığı (madde 9), değerlendirme ve onay süreci (madde 10), eğitimlerin anlaşılabilirliği (madde 11), beklenti düzeyi (madde 12), öğretim materyallerinin yeterliliği (madde 13), memnuniyet anketleri

(madde 14), teşvik edici uygulamalar (madde 16) ve iletişim kanalları (madde 17) maddelerinin aritmetik ortalamasının üzerinde olduğu görülmüştür. Buna karşılık katılımcıların bazı maddelere yönelik görüşlerinin aritmetik ortalamasının altında olduğu görülmüştür. Bu maddelerin eğitim içeriği (madde 3), eğitimin süresi (madde 4), davranış değişikliği oluşturma potansiyeli (madde 6), görev kataloğu (madde 15) alanlarında

olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşleri her ne kadar aritmetik ortalamasının altında olsa bile belirlenen ölçüte göre ($\bar{x}=2$) AFAD gönüllülük eğitimine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu değerlendirilebilir. Nitel veri analiz sonuçları ise bazı katılımcıların “teknik donanım yeterliliği” ile ilgili olumsuz değerlendirme yaptıklarını göstermiştir. Katılımcıların sistemin teknik donanımına ilişkin değerlendirmeleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların teknik donanıma ilişkin değerlendirmeleri
Table 3: The participants’ evaluations regarding technical equipment

Katılımcı No	Katılımcı Görüşleri
K- 8.1	Daha kolay bir arayüz kullanılmalı.
K- 8.2	Sistem çok yavaş ve karışık.
K- 8.3	Sistem hızı kontrol edilmelidir.
K- 8.5	Videolarda hız ve artırma yok.
K- 8.7	Sistemdeki videoların giriş ve tanıtımı kısaltılmalı bence videoları hızlandırma butonu da olmalıdır.
K- 8.9	Sistemin bir ay boyu açılmadığı oldu.
K- 8.11	Afad gönüllülük sistemi çok ağır giremiyoruz.

Katılımcıların Tablo 3’teki yanıtları incelendiğinde sistemin ara yüzünün kullanışlı olmaması, hızın düşük olması, eğitim videolarının kullanışlı olmaması ve sistemin yeterince güncel tutulmaması konularında eksikliklerin olduğu belirtilmiştir.

Benzer şekilde bazı katılımcıların eğitim içeriklerine de yönelik olumsuz değerlendirmelerinin olduğu görülmüştür. Katılımcıların eğitim içeriklerine ilişkin değerlendirmelerinin bazıları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların eğitim içeriklerine ilişkin değerlendirmeleri
Table 4: The participants’ evaluations of the training contents

Katılımcı No	Katılımcı Görüşleri
K- 3.1	Yaşanan deprem sonrası aldığımız eğitimlerin çok yetersiz olduğunu gördüm.
K- 3.3	Gönüllü olan kişilere daha çok eğitim ve değer verilmeli çünkü en son yaşanan büyük felakette hali hazırda olan personelin yetmediğini gördüm.
K- 3.4	Gönüllülük sistemindeki eğitimin seri bir hale gelmesi lazım. Eğitimimizi bir üst kademeye taşımamız lazım.
K- 3.5	Çevrimiçi uzaktan eğitimler verimli olmuyor. Örneğin düğümlerde online eğitimdeki açıklamalar yetersiz kalabiliyor.
K- 3.6	Depremden sonra verilen online eğitimlerin yetersiz olduğunu düşünüyorum.

Tablo 4’te yer alan ifadeler incelendiğinde, afet gönüllülerinin 6 Şubat depremlerinden sonra online eğitim içeriğinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında, gönüllülerin özellikle düğümler eğitiminde zorlandıkları görülmüştür. Bunun sebebinin düğümler eğitiminin psiko-motor öğrenme kapsamına girmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Motor öğrenmeler performansta deneyime bağlı olan herhangi bir gelişme olarak tanımlanabilir. Bisiklete binmek gibi herhangi bir beceri, önceden var olan becerilerden oluşturulamaz. Bunun için yeni bir kontrolör oluşturulmasını gerektirir, motor keskinliği ise pratik yaparak geliştirilebilir

(Krakauer ve diğ. 2019). Bu doğrultuda düğümler eğitiminin etkili bir biçimde verilebilmesi için öncelikle uygulamalı eğitimler aracılığıyla bir kontrolör oluşturulması, motor keskinliği için de pratikler yapılması gerekir.

3.2) Katılımcıların Görüşlerinde Cinsiyete Göre Farklılık

Araştırmaya 248’i kadın (%38), 405 erkek (%62) olmak üzere 653 katılımcı dahil edilmiştir. Cinsiyet düzeyinde katılımcıların görüşlerinde anlamlı fark olup olmadığının belirlenebilmesi Mann Whitney U testi yapılmıştır. Testin sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların cinsiyetlerine göre sistem hakkındaki görüşleri
Table 5: The participants' opinions about the system by their gender

Cinsiyet	N	X ± SS	M (Q1-Q3)	İstatistik	p	Fark ^a
Kadın	248	48.49 ± 6.19	50.0 (46.0- 53.0)	Z=-0.669	0.504	-
Erkek	405	47.97 ± 6.34	50.0 (44.0- 54.0)			

Elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların afet gönüllülerinin sistem hakkındaki görüşlerinin ortalaması kadınlarda 48.49 ± 6.19 , erkeklerde 47.97 ± 6.34 olarak belirlenmiştir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre afet gönüllülerinin sistem hakkındaki görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır ($Z=0.669$; $p>0.05$).

Her ne kadar AFAD Gönüllüleri üzerinde cinsiyet farklılığına dönük yeterince araştırma yapılmasa da afet eğitimi alanında cinsiyet farklılığına dönük çok sayıda araştırma yapılmıştır. Sözcü ve Aydınöz (2019) öğretmen adaylarının doğal afet okuryazarlığı konusunda cinsiyet farklılığının olmadığını, Dikmenli ve Yakar (2019) erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre afet bilinci algı düzeylerinin daha yüksek olduğunu, Bulut (2023) farklı yaş aralığındaki kadınların afet okuryazarlık düzeyinin erkeklerden daha yüksek olduğunu belirtmiştir.

Bu araştırmaların farklı konular üzerinde yapılması ve farklı örneklemelerin kullanılması cinsiyet farklılığı noktasında

ortak bir sonuca ulaşılamamasının temel nedeni olabilir. Mevcut araştırmada hem kadınların hem de erkeklerin AFAD Gönüllülük Sistemine bakışlarında anlamlı farklılığın olmadığı ancak kadınların aritmetik ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonucun ortaya çıkması AFAD Gönüllülük Sisteminin hem kadınlara hem de erkeklere hitap edebilecek özelliklere sahip olduğunu göstermiştir. Bu da gönüllülük eğitim sisteminin cinsiyet açısından başarılı olduğunu ortaya koymuştur.

3.3) Katılımcıların Görüşlerinde Yaş Göre Farklılık

Araştırmaya 18-69 yaş aralığındaki katılımcılar dahil edilmiştir. Yaş grupları arasında farkı belirlemek için öncelikle katılımcıların yaşları dört kategoriye ayrılmıştır. Oluşturulan kategoriye göre; katılımcıların %31.1'inin 18-25 yaş, %21.7'sinin 26-35 yaş, %35.4'ünün 36-49 yaş, %11.8'inin 50 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı belirlenmiştir. Bu kategorilere Kruskal-Wallis H ve Bonferroni Posthoc testleri uygulanarak gruplar arası farklılıklar tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Katılımcıların yaş gruplarına göre sistem hakkındaki görüşleri
Table 6: The participants' opinions about the system by age groups

Yaş	N	X ± SS	M (Q1-Q3)	İstatistik	p	Fark ^a
18-25 (1)	203	48.46 ± 6.12	50.0 (46.0- 53.0)	KW=11.656	0.009*	2>3
26-35 (2)	142	49.43 ± 5.45	51.0 (47.0- 54.0)			
36-49 (3)	231	47.21 ± 6.86	49.0 (44.0- 53.0)			
50 yaş ve üzeri (4)	77	47.94 ± 5.94	49.0 (45.5- 52.0)			

Elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların sistem hakkındaki görüşlerinin aritmetik ortalamasının 18-25 yaş grubunda yer alanlarda 48.46, 26-35 yaş grubunda yer alanlarda 49.43, 36-49 yaş grubunda yer alanlarda 47.21, 50 ve üstü yaş grubunda yer alanlarda 47.94 olduğu görülmüştür. Uygulanan Kruskal-Wallis H testi, katılımcıların yaşları ile eğitim sistemi hakkındaki görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu göstermiştir ($KW=11.656$; $p<0.05$). Farkın hangi yaş grupları arasında olduğunu belirleyebilmek için Bonferroni Posthoc testi uygulanmıştır. Posthoc testi sonuçları, 26-35 yaş grubunda yer alan gönüllülerinin sistem hakkındaki görüşlerinin 36-49 yaş grubunda yer alanlara göre yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum 26-35 yaş arası katılımcı grubunun AFAD Gönüllülük Sisteminden daha fazla memnun kaldıklarını ve beklentilerinin karşılandığını göstermiştir.

Bireylerin depreme hazırlık düzeylerini tespit etme amacıyla Temir (2021) tarafından bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışmada diğer faktörlerle birlikte yaş faktörünün de

depreme hazırlık açısından etkili olup olmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre 26-35 yaş grubu arasındaki katılımcıların diğer yaş gruplarına göre daha yüksek düzeyde hazırlandıkları görülmüştür. Her ne kadar mevcut araştırma ile Temir (2021) tarafından yapılan araştırmanın konusu ve örnekleme birbirinden farklı olsa da her iki araştırmanın da afetlere bakış açıları ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Yaş farklılıkları yalnızca bireylerin biyolojik gelişimi ile ilgili olmayıp aynı zamanda sosyal ve psikolojik gelişimleri ile de ilgilidir. 26-35 yaş grubundaki bireyler daha çok aile kurma, meslek edinme ve toplumda statü kazanma gibi sosyal niteliklerin kazanıldığı yaş grubu olarak değerlendirilebilir. Bu açıdan bakıldığında 26-35 yaş grubundaki bireylerin afetlere karşı daha hassas ve duyarlı olduğu sonucuna varılabilir. Diğer taraftan söz konusu yaş grubunun uzaktan eğitime ilişkin teknolojik yeterliliklerinin daha yüksek olması da bu farklılığı açıklayabilir.

3.4) Katılımcıların Görüşlerinde Medeni Durumlarına Göre Farklılık

Araştırmaya 336 bekar (%48.5), 317 evli (%51.5) katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcıların medeni durumlarına göre sistem

hakkındaki görüşleri arasında fark olup olmadığını belirlemek için Mann Whitney U Testi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların medeni durumlarına göre sistem hakkındaki görüşleri
Table 7: The participants’ opinions about the system by their marital status

Medeni Durum	N	X ± SS	M (Q1-Q3)	İstatistik	p	Fark ^a
Bekar	317	48.06 ± 6.62	50.0 (45.0- 53.0)	Z=-0.114	0.909	-
Evli	336	48.26 ± 5.95	50.0 (45.0- 54.0)			

Katılımcıların sistem hakkındaki görüşlerinin aritmetik ortalamasının bekarlarda 48.06, evlilerde 48.26 olduğu görülmüştür. Mann Whitney U Testi sonuçları katılımcıların sistem hakkındaki görüşleri ile medeni durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığını göstermiştir (Z=-0.114; p>0.05).

Alanyazın taraması, AFAD Gönüllülük Sistemini medeni durum açısından değerlendiren çalışmaların oldukça yetersiz olduğunu göstermiştir. Diğer taraftan uzaktan eğitim programları ile medeni durum arasındaki ilişkiye yönelik araştırmaların da ortak sonuçlar üretmediği görülmektedir. Gülüşen (2011) yapmış olduğu bir çalışmada bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan ön lisans bilgisayar programcılığı bölümünde okuyan öğrencilerin ilgili derslere erişilebilirlik düzeylerini araştırmıştır.

Araştırmanın sonucunda programa ilişkin evli ve bekar öğrenci görüşleri arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Buna karşılık Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim alan hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları Akgün Şahin ve Sarıaslan (2023) tarafından incelenmiş,

araştırmanın sonucunda evli katılımcıların uzaktan eğitime yönelik tutumlarının daha pozitif olduğu görülmüştür. AFAD Gönüllülük Sistemini değerlendiren mevcut araştırmada medeni durum değişkeni arasında farklılık olmaması aslında sistemin her iki gruba da hitap ettiğini göstermektedir. Başka bir ifade ile katılımcıların medeni durumlarına göre görüşleri arasında farkın olmaması gönüllülük eğitim programının güçlü yönlerinden birini ortaya koymuştur.

3.5) Katılımcıların Görüşlerinde Eğitim Düzeylerine Göre Farklılık

Katılımcıların eğitim düzeyleri “ilkokul”, “ortaokul”, “lise”, “ön lisans”, “lisans” ve “lisansüstü” derecelere sahip olup olmadıklarına göre 6 kategoriye ayrılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, 13 katılımcının ilkökul (%2), 38 katılımcının ortaokul (%5.8), 111 katılımcının lise (%17), 172 katılımcının ön lisans (%26.3), 267 katılımcının lisans (%40.9) ve 52 katılımcının lisansüstü (%8) mezunu olduğu görülmüştür. Farklı eğitim düzeyine sahip olan katılımcıların eğitim sistemine yönelik görüşlerinde farklılık olup olmadığını belirlemek için Kruskal-Wallis H Testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8: Katılımcıların eğitim düzeylerine göre eğitim modülü hakkında görüşleri
Table 8: The participants’ opinions about the training module by their education level

Eğitim Düzeyi	N	X ± SS	M (Q1-Q3)	İstatistik	P	Fark ^a
İlkokul (1)	13	51.54 ± 3.89	54.0 (49.0- 54.0)	KW=16.818	0.005*	1>3 1>5 1>6 2>5 4>5
Ortaokul (2)	38	49.97 ± 4.73	52.0 (48.0- 54.0)			
Lise (3)	111	47.93 ± 6.47	49.0 (44.0- 54.0)			
Ön lisans (4)	172	48.98 ± 5.75	50.0 (46.0- 54.0)			
Lisans (5)	267	47.34 ± 6.56	49.0 (44.0- 53.0)			
Lisansüstü (6)	52	48.02 ± 6.86	49.5 (44.5- 53.0)			

KW: Kruskal-Wallis H Testi, a: Bonferroni Posthoc Testi, *p<0.05

Kruskal-Wallis H Testi sonuçları katılımcıların eğitim düzeylerine göre sistem hakkındaki görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu göstermiştir (KW=16.818; p<0.05). Uygulanan Posthoc test sonuçlarına göre; ilkökul mezunlarının sistem hakkındaki görüşlerinin lise, lisans ve lisansüstü mezunlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifade ile eğitim düzeyi arttıkça katılımcıların sisteme yönelik verdikleri puanlarda düşüş olduğu görülmüştür. Bu durum eğitim düzeyi daha yüksek olan katılımcıların sisteme yönelik beklenti ve taleplerin daha fazla olmasıyla açıklanabilir.

3.6) Katılımcıların Görüşlerinde Mesleklerine Göre Farklılık

Araştırmaya dahil edilen katılımcıların meslek grupları sekiz grup altında toplanmıştır. Birincil ekonomik faaliyetlerde (tarım sektörü) çalışan katılımcı sayısı 9 (%1.1), ikincil ekonomik faaliyetlerde (sanayi sektörü) çalışan katılımcı sayısı 89 (%13.6), üçüncül ekonomik faaliyetlerde (hizmet sektörü) çalışan katılımcı sayısı 365 (%55.9), dördüncül ekonomik faaliyetlerde (bilgi teknolojileri sektörü) çalışan katılımcı sayısı 11 (%1.7), beşincil ekonomik faaliyetlerde (yönetim

sektörü) çalışan katılımcı sayısı 15 (%2.3), öğrenci sayısı 102 (%15.6), emekli sayısı 16 (%6.9) ve diğer mesleklerde (gruplandırılmayan) çalışanların sayısı 45 (%6.9) olarak

belirlenmiştir. Katılımcıların meslek gruplarının görüşlerinde fark olup olmadığının belirlenmesi için Kruskal-Wallis H Testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9: Katılımcıların mesleklerine göre eğitim modülü hakkında görüşleri
Table 9: The participants' opinions about the training module by their professions

Meslek	N	X ± SS	M (Q1-Q3)	İstatistik	P	Fark ^a
Birincil Ekonomik Faaliyetler	9	49.22 ± 3.70	50.0 (46.5- 52.0)	KW=7.172	0.411	-
İkincil Ekonomik Faaliyetler	89	47.94 ± 6.37	49.0 (46.0- 53.0)			
Üçüncül Ekonomik Faaliyetler	365	48.16 ± 6.59	50.0 (45.0- 54.0)			
Dördüncül Ekonomik Faaliyetler	11	46.64 ± 6.85	49.0 (43.0- 52.0)			
Beşincil Ekonomik Faaliyetler	15	48.07 ± 4.30	48.0 (46.0- 51.0)			
Öğrenci	102	47.70 ± 6.15	49.0 (45.0- 52.0)			
Emekli	16	48.06 ± 6.58	50.5 (41.5- 54.0)			
Diğer	45	49.96 ± 4.25	51.0 (47.0- 51.0)			

Uygulanan test sonuçlarına göre, katılımcıların AFAD Gönüllülük Sistemine yönelik görüşlerinde meslek grupları arasında fark görülmediği ortaya çıkmıştır. Bu durum AFAD Gönüllülük sistemindeki çevrimiçi eğitimlerin her meslek grubuna aynı veya benzer seviyede hitap ettiğini göstermiştir. Meslek grupları arasında anlamlı farkın olmaması gönüllülük eğitim sisteminin diğer bir güçlü yönünü ortaya koymuştur.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçları katılımcıların AFAD Gönüllülük Sistemi üzerinden verilen afet eğitimlerine yönelik görüşlerinin olumlu olduğunu göstermiştir. Her ne kadar anketin geneli için pozitif değerlendirme yapılmış ise de bazı maddelere verilen cevapların anket ortalamasının altında olduğu dikkati çekmiştir. Bu maddelerden birinin “teknik donanım yeterliliği” ile ilgili olduğu görülmüştür. Teknik donanımına yönelik olarak yapılan olumsuz değerlendirmelerin özellikle sisteminin hızı ile ilgili olduğu görülmüştür. Elde edilen bu sonuçlar, uygulayıcıların sistemin teknik donanımına yönelik iyileştirme çalışmalarını yapması gerektiğini göstermiştir. Özellikle veri trafiği, veri aktarım hızı, veri miktarı ve bant genişliği konularında çalışmalar yapılarak bağlantı kapasitesinin artırılması gerekir.

AFAD Gönüllülük Sistemi kapsamında verilen uygulamalı eğitimlerin yetersizliğinin tespit edilmesi de araştırmanın sonuçları arasında yer almıştır. Gönüllülerin, özellikle 6 Şubat 2023 depremlerinden sonra söz konusu eksikliğin farkına vardığı görülmüştür. Uygulamalı eğitimdeki eksikliğin özellikle düğümler eğitimde olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, uygulama gerektiren konularda gönüllülük eğitiminin içeriği zenginleştirilebilir.

Katılımcıların AFAD tarafından verilmekte olan afet eğitimlerine yönelik görüşlerinin tespit edilmesinin yanında gönüllülerin cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve meslek faktörlerinin katılımcıların afet eğitimlerine yönelik görüşlerinde farklılık gösterip göstermediği de tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşlerinde cinsiyete, meslek ve medeni durumlarına göre anlamlı fark tespit edilmemiştir. Bu değişkenler arasında anlamlı farklılığının olmaması, AFAD Gönüllülük Sisteminin olumlu ve güçlü yönlerini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın sonuçları 26-35 yaş grubu arasındaki katılımcıların diğer yaş gruplarına göre sistem hakkında daha pozitif görüş bildirdiklerini göstermiştir. Söz konusu yaş grubundaki bireylerin bilişim teknolojileri alanındaki yeterliliği ile afetlere yönelik duyarlılığı bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu tahmin edilmiştir. Ancak mevcut araştırmada bu farklılığı tam olarak açıklayabilecek veri olmadığı için konu hakkında daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir.

Gönüllülerin AFAD tarafından verilmekte olan afet eğitimlerine yönelik görüşleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklar tespit edilmiştir. İlkokul mezunu olan katılımcıların sistem hakkındaki görüşlerinin; lise, lisans ve lisansüstü mezunlarına göre daha olumlu olduğu görülmüştür. Benzer şekilde ortaokul ve ön lisans mezunlarının sistem hakkındaki görüşlerinin lisans mezunlarına göre daha olumlu olduğu görülmüştür. Eğitim düzeyi yükseldikçe AFAD Gönüllülük Sistemine yönelik beklenti ve taleplerin artması bu farklılığın nedeni olabilir. Bu bağlamda AFAD Gönüllülük Sisteminin eğitim içerikleri hazırlanırken gönüllülerin eğitim düzeyleri ile birlikte eğitim düzeylerinden kaynaklanan beklenti düzeylerinin de dikkate alınması gerekir.

Bu araştırma nicel verilerin nitel verilerle desteklendiği bir yöntemle gerçekleştirilmiştir. Anket formunda nitel veriye ilişkin açık uçlu sorunun cevaplanması zorunlu olmadığı için sınırlı sayıda nitel veri alınabilmektedir. Sınırlı sayıda da olsa verilen cevapların bazı nicel verileri açıklamada önemli katkılarına olduğu görülmüştür. Ancak araştırmadaki tüm nicel verileri açıklayabilecek ve bu verileri derinlemesine yorumlayabilecek nitel veriler elde edilememiştir. Bu nedenle AFAD Gönüllülük Projesine yönelik nitel çalışmalara ağırlık verilmesi eğitim sisteminin daha derinlemesine incelenmesine katkıda bulunabilir.

Bu çalışma “Temel AFAD Gönüllülük” eğitimlerine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Benzer çalışmaların “Destek AFAD Gönüllülük” ve “Uzman AFAD Gönüllülük” eğitimleri için de yapılması faydalı olacaktır.

TEŞEKKÜR

Araştırmaya katılarak değerli görüşlerini paylaşan AFAD Gönüllüleri ile fikir ve yorumlarıyla araştırma sürecine katkısı olan AFAD çalışanlarına teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- AFAD, 2019. AFAD Gönüllülük Sistemi Gönüllü El Kitabı, T.C. İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Erişim adresi: https://cankiri.afad.gov.tr/kurumlar/cankiri.afad/dOKUMANLAR/Guvenli_Yasam_Klavuzu/Gonullu_El_Kitabi.pdf.
- Akgün Şahin Z., Sarıaslan A., 2023. Covit-19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Alan Hemşirelik Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum ve Memnuniyetleri, Genel Sağlık Bilimleri Dergisi, 5(3), 324-336, <https://doi.org/10.51123/jgehes.2023.96>.
- Aksakal A., 2020. Eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi için hazırlanmış hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitimi Enstitüsü, İstanbul, 184 s.
- Arıcı B., 2021. Türkçe öğretmeni adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinde yapılan AFAD gönüllülük eğitimlerine ilişkin görüşleri, Social Science Development Journal, 6(25), 319-328, <https://doi.org/10.31567/ssd.391>.
- Başaran S.T., Ulubey O., 2018. 2013 Okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 51(2), 1-38, <https://doi.org/10.30964/auebfd.417643>.
- Bulut A., 2023. Bireylerin Afet Okuryazarlığı Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Sıralı Lojistik Regresyon Analizi ile İncelenmesi, Afet ve Risk Dergisi, 6(3), 691-709, <https://doi.org/10.35341/afet.1297045>.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün E., Karadeniz Ş., Demirel F., 2024. Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 392 s.
- Cin M., Bayram N., Topal T., 2011. Coğrafya Lisans Programları Üzerine Bir Değerlendirme: Giresun Üniversitesi Örneği, Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 4(3), 55-64.
- Dikmenli Y., Yakar H., 2019. Öğretmen adaylarının afet bilinci algı düzeylerinin incelenmesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 16(1), 36-416.
- Doğru S., 2020. AFAD gönüllülük sisteminin müdahale açısından analizi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 175 s.
- Gülüşen F., 2011. Bilgi teknolojilerine dayalı uzaktan eğitim programlarının erişilebilirliklerinin değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 92 s.
- Kaplan K., Demir M., 2023. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (2019) Bağlam-Girdi-Süreç-Ürün (CIPP) Modeli ile Değerlendirilmesi, Trakya Eğitim Dergisi, 13(1), 770-785, <https://doi.org/10.24315/tred.1125160>.
- Karazeybek E., Akcan A., Arıkan F., Sarvan S., Yıldırım N., Bademli K., Boz İ., İşler Dalgıç A., 2022. Hemşirelik Öğrencileri Tarafından İntern Eğitim Programının Değerlendirilmesi: Tanımlayıcı Bir Çalışma, Akdeniz Hemşirelik Dergisi, 1(1), 1-8.
- Kayışdağ E., Melekoğlu M.A., 2019. Bilim ve Sanat Merkezlerinin Eğitim Programlarının Öğrenci Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 20, 175-202, <https://doi.org/10.17494/ogusbd.548321>.
- Krakauer J.W., Hadjiosif A.M., Xu J., Wong A.L., Haith A.M., 2019. Motor Learning, Comprehensive Physiology, 9(2), 613-663. <http://dx.doi.org/10.1002/cphy.c170043>.
- Lawshe C.H., 1975. A quantitative approach to content validity, Personnel Psychology, 28(4), 563-575, <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/j.1744-6570.1975.tb01393.x>.
- Özçiçek Y., Karaca A., 2019. Yükseköğretim Kurumlarında Kalite ve Akreditasyon: Mühendislik Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi, Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 3(1), 114-149.
- Selvi H., Bıçak B., 2013. Stufflebeam'in Program Değerlendirme Modeliyle Milli Eğitim Bakanlığı Sürücü Kurslarında Kullanılan Sürücü Eğitim Programının Değerlendirilmesi, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(2), 315-325, <https://doi.org/10.17860/efd.82226>.
- Sözcü U., Aydınöz D., 2019. Examining the natural disaster literacy levels of pre-service teachers according to some variables. International Journal of Geography and Geography Education (IGGE), 40, 79-91, <https://doi.org/10.33902/JPR.2021270164>.

Temir M., 2021. Erbaa/(Tokat) halkının depreme hazırlık düzeyleri, Doktora Tezi, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun, 164 s.

Tuncer M., Bahadır F., 2017. Uzaktan Eğitim Programlarının Bu Programlarda Öğrenim Gören Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Eğitim Yansımaları Dergisi, 1(2), 29-38.

Yazıcıoğlu Y., Erdoğan S., 2004. Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri, Detay Yayıncılık, Ankara, 448 s.

ARAŞTIRMA VERİSİ (Research Data)

Bu araştırmanın verisini ve çalışma grubunu, “Temel AFAD Gönüllülüğü” seviyesinde eğitim alan AFAD Gönüllüleri oluşturmuştur.

ÇIKAR ÇATIŞMASI / İLİŞKİSİ (Conflict of Interest / Relationship)

Araştırma kapsamında herhangi bir kişiyle ve/veya kurumla çıkar çatışması/ilişkisi bulunmamaktadır.

YAZARLARIN KATKI ORANI BEYANI (Author Contributions)

- Çalışmanın tasarlanması (Designing of the study): S.A., M.C.
- Literatür araştırması (Literature research): S.A., M.C.
- Saha çalışması, veri temini/derleme (Fieldwork, collection/ compilation of data): S.A., M.C.
- Verilerin işlenmesi/analiz edilmesi (Processing/analysis of data): S.A., M.C.
- Şekil/Tablo/Yazılım hazırlanması (Preparation of figures/ tables/software): S.A., M.C.
- Bulguların yorumlanması (Interpretation of findings): S.A., M.C.
- Makale yazımı, düzenleme, kontrol (Writing, editing and checking of manuscript): S.A., M.C.

ETİK KURUL İZNİ (Ethics Committee Approval)

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığından 50288587-050.06.04-2300008417 sayılı etik kurul izni alınmıştır.